

Čierne

**Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb
obce Čierne na roky 2018 – 2023**

Október 2018

Ing. Pavol Gomola
starosta obce

Obsah

Úvod	3
1 Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb	6
1.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb	6
1.2 Úlohy a kompetencie obce Čierne v zmysle platných sociálnych zákonov	8
1.3 Poskytovatelia sociálnych služieb v obci Čierne.....	9
2 Analýza poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode	12
2.1 Opatrovateľská služba	12
3 Analýza sociologických a demografických údajov	14
4 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce Čierne.....	17
4.1 Charakteristika jednotlivých cieľových skupín a ich potreby	18
5 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb	22
5.1 SWOT Analýza	22
6 Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb	25
7 Časový plán	27
8 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb	28

Úvod

Obec Čierne má snahu poskytovať svojim občanom čo najlepšie a najkvalitnejšie služby a pomoc v sociálnej oblasti. Sociálne služby sú jednou z foriem sociálnej pomoci pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Štát prostredníctvom nich podporuje sociálne začlenenie občanov a uspokojovanie sociálnych potrieb ľudí v nepriaznivých sociálnych pomeroch. Prehlbujú sa nevyhovujúce sociálne podmienky niektorých skupín spoločnosti a do kategórie znevýhodnených občanov sa dostáva čoraz viac ľudí. So sociálnou situáciou niektorých skupín spoločnosti sa musí predovšetkým vyrovnávať samospráva. Obec dostáva 5 % podielových daní na počet obyvateľov v dôchodkovom veku s trvalým pobytom v obci. Tieto financie by nepokrývali všetky sociálne služby, ktoré je obec povinná zabezpečovať podľa zákona č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách).

Komunitný plán sociálnych služieb je strategický dokument pre sociálnu oblasť, spracovanie, ktorého vyplýva samospráve zo Zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov. Určuje ciele a priority v sociálnej oblasti a opatrenia smerujúce k dosiahnutiu vízie rozvoja sociálnych služieb v obci. Jeho úlohou je identifikovať sociálne problémy a potreby, zvoliť stratégiu ich riešenia so zreteľom na prijímateľov a poskytovateľov sociálnych služieb, ich technickú, personálnu a finančnú vybavenosť. Komunitný plán umožňuje každému občanovi obce, orgánom samosprávy ako i prijímateľom a poskytovateľom sociálnych služieb prezentovať svoje záujmy, potreby a nároky. Ich záujmy a potreby sa môžu samozrejme líšiť. Jednotlivé strany musia o svojich potrebách a záujmoch diskutovať, informovať sa o možných zdrojoch ich naplnenia, spolupracovať a spoločne hľadať kompromisné riešenia. Nakoľko obec Čierne bola v časovej tiesni neboli vytvorené pracovné skupiny, ktoré by diskutovali s obyvateľmi o jednotlivých problémoch, ktoré vznikli v dôsledku nepriaznivej sociálnej situácie, podľa zákona o sociálnych službách. Pri komunitnom plánovaní je potrebné zvážiť potreby občanov, potreby a možnosti poskytovateľov služieb a možnosti tých, ktorí poskytujú zdroje na napĺňanie potrieb.

Zmyslom komunitného plánovania, najmä v obciach, je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným, koordinovaným postupom.

Cieľom komunitného plánovania je najmä posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby. Vypracovaný plán zabezpečí, že obec bude môcť byť nápomocná pri riešení problémov obyvateľov obce v nepriaznivej sociálnej situácii.

Výsledkom komunitného plánovania sociálnych služieb je strategický dokument Komunitný plán sociálnych služieb obce Čierne. Slúži na určenie cieľov a priorít na určité obdobie v sociálnej oblasti a smeruje k dosiahnutiu vízie rozvoja sociálnych služieb v obci. Jeho úlohou je identifikovať sociálne problémy prípadne potreby a zvoliť stratégiu ich riešenia s ohľadom na špecifiká v danom meste alebo obci.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách ukladá obciam povinnosť plánovať sociálne služby na základe komunitného plánovania a určuje v § 83 ods. 5 aj obsah vypracovaného a schváleného komunitného plánu sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb obsahuje podľa hore uvedeného zákona:

- a) analýzu poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,
- b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,
- c) analýzu demografických údajov a sociálnej situácie v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,
- d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín, vrátane kvantifikácie potrebnej kapacity týchto služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,
- e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb s určením kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, počtu miest v jednotlivých druhoch

zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity, tak aby boli vytvorené podmienky na zabezpečenie dostupnosti sociálnej služby pre obyvateľov obce a vyššieho územného celku, ktorí sú odkázaní na sociálnu službu, vrátane určenia finančných podmienok, personálnych podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok, ktoré vytvára obec, vyšší územný celok (VÚC) a zapojené subjekty na tvorbu a realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb,

f) spôsob každoročného vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb,

g) podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb...

Ciele Komunitného plánu sociálnych služieb

- Zapojiť obyvateľov obce do plánovania v oblasti poskytovania sociálnych služieb.
- Spoznať zámery a potreby poskytovateľov sociálnych služieb.
- Zozbierať, sumarizovať a zanalyzovať požiadavky, predstavy a potreby príjemcov resp. potenciálnych záujemcov o sociálne služby.
- Spracovať aktuálny dokument, ktorý by poskytoval prehľad o sociálnych službách v obci a načrtoval možnosti ich rozvoja.
- Prispieť k rozšíreniu a skvalitneniu poskytovaných sociálnych služieb v obci a pokúsiť sa o zvýšenie dostupnosti.
- Aproximovať ponuku a potrebu v oblasti sociálnych služieb.

1 Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

1.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. Zákon o sociálnych službách podrobne upravuje povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb, tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie užívateľa alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú sociálne služby/sociálna služba určené:

1. sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízkoprahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
2. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
3. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčítateľská služba, tlmočnická služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
4. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),

5. podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, pracovňa, stredisko osobnej hygieny).

Plánovanie a rozvoj v sociálnej oblasti na úrovni obce Čierne vychádza zo strategických a koncepcných dokumentov vyššej úrovne, a to:

Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2016 – 2020: *„Vláda si uvedomuje dôležitosť kvalitných a efektívnych sociálnych služieb zameraných na adekvátne naplnenie potrieb odkázaných ľudí. Mimoriadnu pozornosť bude venovať starostlivosti o starších ľudí, a to najmä efektívnemu prepojeniu zdravotníckych a sociálnych služieb. Preto zefektívni systém viac zdrojového financovania sociálnych služieb, podporí zavedenie príspevku podľa stupňa odkázanosti pre všetkých zriaďovateľov rovnako a bude pokračovať v podpore procesu deinštitucionalizácie sociálnych služieb. V spolupráci so zriaďovateľmi bude riešiť aj problematiku odmeňovania pracovníkov v sociálnych službách, ktorí patria medzi najhoršie platených zamestnancov.“*

Vláda v súlade s programovým vyhlásením pripravila v roku 2017 novelu zákona o poskytovaní sociálnych služieb 448/2008 Z. z., ktorý sa dotýka najmä financovania sociálnych služieb.

V dôsledku rozdelenia kompetencií pri decentralizácii sociálnych služieb do pôsobnosti VÚC a obcí, prešli pod kompetenciu obcí aj zariadenia sociálnych služieb, ktorých ekonomická náročnosť prevádzkovania prekračovala rozpočtové možnosti najmä menších obcí. Finančná podpora neverejných poskytovateľov sociálnych služieb je založená na princípe, že finančné príspevky poskytuje ten samosprávny orgán, do ktorého zákonom o sociálnych službách delenej pôsobnosti poskytnutie alebo zabezpečenie poskytnutia sociálnej služby patrí, obce iba sporadicky zabezpečovali v rámci svojej samosprávnej pôsobnosti poskytovanie finančných príspevkov neverejným poskytovateľom sociálnych služieb na lokálnej úrovni.

Návrh zmien v systéme financovania vychádza z právnej kvalifikácie poskytovania sociálnych služieb v Slovenskej republike ako výkonu samosprávnej pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov.

Zámerom návrhu zmien systému financovania sociálnych služieb by malo byť:

1. zabezpečiť udržateľnosť a dostupnosť sociálnych služieb vzhľadom na zvyšujúci sa oprávnený dopyt po sociálnych službách a zvyšovanie nákladovosti poskytovaných

sociálnych služieb (najmä ekonomicky oprávnené náklady mzdové a ostatné osobné náklady na zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby),

2. vytvorenie manipulačného priestoru v rozpočtoch obcí a vyšších územných celkov (zavedením finančného príspevku na spolufinancovanie sociálnej služby určeného podľa stupňa odkázanosti zo štátneho rozpočtu aj pre neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na regionálnej úrovni vznikne úspora v rozpočtoch VÚC pri vynakladaných finančných prostriedkoch na finančnú podporu neverejných poskytovateľov sociálnych služieb) na:

- a) poskytovanie a zabezpečovanie ďalších druhov sociálnych služieb vo verejnom záujme v rámci ich pôsobnosti,
- b) podporu procesu deinštitucionalizácie sociálnych služieb rozvojom sociálnych služieb komunitného charakteru - Komunitný plán sociálnych služieb obce Čierne na roky 2018 – 2023.

Problémom súčasného systému financovania je nerovnaký prístup k zriaďovateľom na lokálnej úrovni a na regionálnej úrovni. Ministerstvo v podstate už v súčasnosti priamo financuje prostredníctvom implementačnej agentúry národné projekty – krízovú intervenciu na komunitnej úrovni, terénnu sociálnu prácu, a bol aj realizovaný projekt podpora opatrovateľskej služby, ktorý bol ukončený 30. 04. 2018. Ďalšie projekty sú dopytovo orientované prostredníctvom, ktorých môže obec riešiť sociálne problémy. V súčasnosti je výška finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osobe pri úkonoch sebaobsluhy, ktorú poskytujú za ustanovených podmienok neverejným poskytovateľom sociálnych služieb v rozsahu svojej samosprávnej pôsobnosti obce a VÚC stanovená v prílohe zákona v pevne určených výškach, pričom tieto výšky sa nezmenili od nadobudnutia účinnosti zákona.

V rámci pripravovanej a medzičasom schvaľovanej zmeny zákona sa okrem zmien vo financovaní navrhovali aj ďalšie zmeny s dopadom na plánovanie a poskytovanie sociálnych služieb v obciach.

1.2 Úlohy a kompetencie obce Čierne v zmysle platných sociálnych zákonov

Kompetencie obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec Čierne má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh

spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Sociálnu problematiku rieši najmä nasledujúca legislatíva SR:

- zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách - výnos MPSVaR SR z 05. 12. 2007
č. 29775/2007 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPSVaR SR,
- zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele,
- zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov.

Zákon o sociálnych službách v § 80 taxatívne upravuje pôsobnosť obce pri poskytovaní sociálnych služieb. Okrem koncepcnej, rozhodovacej, posudkovej, poradenskej, kontrolnej, registračnej, evidenčnej, štatistickej, finančnej činnosti a terénnej sociálnej práce je v pôsobnosti obce poskytovať, prípadne zabezpečovať rôzne druhy sociálnych služieb a zriaďovať a zakladať zariadenia.

1.3 Poskytovatelia sociálnych služieb v obci Čierne

Poskytovateľmi sociálnych služieb v obci Čierne sú najmä:

- Obec

Ak sa občan ocitne v sociálnej núdzi, napríklad z dôvodu dlhotrvajúcej choroby, zdravotného postihnutia, či straty prístrešia, dostane sa tak do zložitej životnej situácie, ktorú sám nedokáže prekonať, preberá zodpovednosť obec, v ktorej je jeho trvalé bydlisko.

- Fyzické a právnické osoby - neverejní poskytovatelia

V obci Čierne sa nachádza detašované pracovisko Zariadenia pre seniorov a Domova sociálnych služieb Čadca, ako pobytová forma sociálnej služby, kde sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, prípadne dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov. Pracovisko Čierne je teda detašovaným pracoviskom Zariadenia pre seniorov a Domova sociálnych služieb Čadca a je zariadením rodinného typu pre 32 klientov (z toho 28 lôžok pre trvalý celoročný pobyt a 4 lôžka pre krátkodobý pobyt).

V blízkosti obce sa nachádza niekoľko Domovov dôchodcov a domovov sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľom je vyšší územný celok a súkromný sektor.

- VÚC - Žilinský samosprávny kraj, ktorý poskytuje sociálne služby pre obyvateľov obce Čierne.

Súčasná sociálna situácia niektorých skupín obyvateľov nie je vyhovujúca. Samospráva je zo zákona o sociálnych službách povinná poskytovať určité sociálne služby, má však aj možnosti na to, aby vytvorila podmienky na zlepšenie sociálnych služieb a odstraňovanie príčin vzniku nepriaznivej sociálnej situácie občanov v obci Čierne. Dobre fungujúca sieť je potrebná na to, aby bolo možné zasiahnuť všade tam, kde sa človek z objektívnych alebo subjektívnych príčin dostal do neriešiteľných situácií alebo tam, kde je pomoc spoločnosti žiaduca.

V súčasnosti v obci Čierne je pomoc poskytovaná blízkymi rodinnými príslušníkmi a úlohou obce je im vytvoriť priaznivé podmienky. Ak nie sú schopní z vážnych alebo objektívnych dôvodov poskytnúť potrebnú pomoc, je úlohou obce riešiť sociálnu situáciu občanov vlastnou iniciatívou, ako jej to ukladá zákon.

Sociálne služby sú jednou z foriem sociálnej pomoci pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Štát prostredníctvom nich podporuje sociálne začlenenie občanov a uspokojovanie sociálnych potrieb ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii.

Na účel predchádzania vzniku alebo zhoršeniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov utvára obec Čierne podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu. Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

Pri riešení sociálnej situácie občanov je nevyhnutná predovšetkým angažovanosť občanov navzájom a ich pomoc, tak v rámci rodinných vzťahov, ako aj medziľudských vzťahov v rámci obce, ktorí sú súčasne najslabším článkom poskytovateľov služieb v obci. Plnenie týchto cieľov je preto veľká úloha pre všetkých partnerov obcou počnúc cez obyvateľov, súkromných podnikateľov, vyššie územné celky až po štát.

Demografický potenciál obce Čierne vypovedá o postupnom starnutí obyvateľstva. V nasledujúcom období sa predpokladá nárast obyvateľstva poproduktívneho veku, preto je potrebné uvažovať o vybudovaní sociálnych zariadení pre obyvateľov obce.

V obci Čierne sa nenachádza žiadne zariadenie pre seniorov ako pobytová forma sociálnej služby, kde sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, prípadne dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

V rámci sociálnej starostlivosti obec Čierne zabezpečuje opatrovateľskú službu pre svojich občanov v poproduktívnom veku a menej pohyblivých občanov. Obec Čierne má spracovaný Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2010 - 2020. Je to strednodobý strategický dokument, ktorého cieľom je poznať plány a potreby obce ako poskytovateľa sociálnych služieb; poznať požiadavky a potreby občanov obce ako príjemcov sociálnych služieb; rozšíriť a skvalitniť poskytovanie sociálnych služieb pre všetky cieľové skupiny; koordinovať ponuky a potreby v oblasti sociálnych služieb; vytvoriť podmienky na podporu komunitného rozvoja za účelom predchádzania vzniku alebo zhoršovania nepriaznivých sociálnych situácií a podporovať trvalo udržateľný rozvoj obce.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Čierne je určený predovšetkým pre občanov v nepriaznivej sociálnej situácii ohrozených sociálnym vylúčením; obyvateľov obce Čierne v hmotnej a sociálnej núdzi; dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnené skupiny nezamestnaných; nezamestnaných bez vzdelania, s nízkym stupňom vzdelania; starších obyvateľov obce Čierne, ktorí potrebujú pomoc; mladé rodiny s deťmi, osamelých rodičov s deťmi; obyvateľov obce Čierne, ktorí sa dočasne ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu náhodných udalostí; obyvateľov obce.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Čierne vychádza zo základných strategických dokumentov vypracovaných na úrovni národnej a regionálnej a z platnej legislatívy pre sociálnu oblasť. Dokument je v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Čierne a s Územným plánom obce Čierne.

2 Analýza poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode

2.1 Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí, zatiaľ je to jediná forma terénnych sociálnych služieb v komunite obce pre kategóriu seniorov. Obsah a rozsah jej poskytovania je prevažne zameraný na samotnú a limitovane chápanú opatrovateľskú službu poskytovanú len v časovo úzko vymedzenom rozsahu, ktorý dovoľuje vykonávať len vlastné úkony pomoci a ošetrovateľských činností.

Poradovník na opatrovateľskú službu nie je, opatrovateľská služba sa zavádza priebežne. Okrem opatrovateľskej služby, ktorú poskytuje obec, opatrovateľskú službu poskytujú ešte aj niektorí vyššie spomínaní neverejní poskytovatelia.

Demografický potenciál obce Čierne vypovedá o postupnom starnutí obyvateľstva. V nasledujúcom období sa predpokladá nárast obyvateľstva poproduktívneho veku, preto je potrebné uvažovať o udržaní sociálnych zariadení pre obyvateľov obce.

Kostru sociálnych služieb v okrese Čadca zabezpečovaných pobytovou formou tvoria štyri zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, z toho tri domovy sociálnych služieb a zariadenia pre dospelých, jeden domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie, ktorých objekty sa nachádzajú v Čadci, Čadci - Horelici, Čiernom, Vysokej nad Kysucou a Oščadnici. Z významnejších zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti sú spomenuté hodné zariadenia v Čadci, Vysokej nad Kysucou, Turzovke a Makove, ktoré poskytujú spektrum sociálnych služieb od denného centra, cez nízkoprahovú službu pre deti a rodinu, stravovanie seniorov, prepravnú službu, útulok až po zariadenie pre seniorov.

Neverejní poskytovatelia zabezpečujú služby pracovne, strediska osobnej hygieny, pomoci pri starostlivosti o dieťa a zosúladení rodinného a pracovného života, základného a špecializovaného sociálneho poradenstva, nocľahárne, denného stacionáru, útulku a zariadenia pre dospelých. Obec Čierne za účelom poskytovania sociálnej starostlivosti zriadila poradný orgán pri obecnom zastupiteľstve (OZ), a to: komisiu kultúry, vzdelávania, mládeže, športu a sociálnych vecí, ktorá doporučuje OZ schválenie (neschválenie) výšky poskytnutia sociálnej výpomoci.

Obec Čierne má zaregistrovanú jednu opatrovateľskú službu, ktorú využívajú 2 užívatelia. Obec Čierne zaznamenáva pokles užívateľov využívajúcich opatrovateľskú službu z dôvodu existencie neverejných poskytovateľov poskytujúcich opatrovateľskú službu, ktorú poskytovali prostredníctvom národných projektov na podporu opatrovateľskej služby v obci Čierne.

V blízkosti obce sa nachádza niekoľko zariadení pre seniorov, ktorých zriaďovateľom je vyšší územný celok a súkromný sektor. Ďalej sú poskytované sociálne služby vyšším územným celkom.

V zriaďovateľskej pôsobnosti obce je v okrese Čadca zariadenie pre seniorov s opatrovateľskou službou v Krásne nad Kysucou a zariadenie pre seniorov v Makove. V rámci súkromného sektora pôsobí v okrese Čadca viacero súkromných poskytovateľov sociálnych služieb:

- Občianske združenie LUMEN, stredisko pomoci je zariadením núdzového bývania, je kombinované zariadenie s krízovým strediskom (kapacita zariadenia je 30 miest).
- Dom sv. Alžbety Zákopčie je nezisková organizácia, ktorá poskytuje služby pre seniorov (kapacita zariadenia je 13 miest).
- Diecézna charita Nitra.
- Občianske združenie NÁRUČ, pomoc deťom v kríze.
- Slovenský červený kríž.

3 Analýza sociologických a demografických údajov

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Čierne.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Čierne je základným výkonným a programovým dokumentom na úrovni obce v rámci partnerstva lokálnej samosprávy, podnikateľského sektora a mimovládnych organizácií z územia obce.

Úspešná implementácia PHSR môže v obci Čierne napomôcť k zlepšeniu vybavenosti obce základnou infraštruktúrou, povzbudeniu podnikateľskej aktivity, rozvoju vidieckej turistiky, efektívnemu zvýšeniu využitia miestnych daností, aktivizácii miestneho obyvateľstva, oživeniu kultúrneho, športového a spoločenského života v obci, zlepšeniu sociálnej klímy a životného prostredia. Následne na to môže realizácia opatrení stanovených PHSR generovať príjmy, a tým zvýšiť celkovú životnú úroveň obyvateľstva a zároveň postaviť pevné základy zodpovednej miestnej samosprávy.

Sociálna analýza je súhrn faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Ide o problémy a zámery na celoštátnej či nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj sociálnych služieb. Jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene.

Štruktúra obyvateľov obce Čierne k 31. 12. 2017	
Ženy – 2 154	Muži – 2 202

Obyvatelia obce Čierne v predproduktívnom veku (vek 0 – 14 a 15 - 19)	
Od 0 – 14	429
Od 15 – 19	512
Obyvatelia obce Čierne v produktívnom veku (19 - 62)	2 804
Obyvatelia obce Čierne v poproduktívnom veku (vek 65 – 69; 70 – 74; 75 – 79; 80 – 84; 85 – 89; 90+)	
Od 65 – 69	136
Od 70 – 74	176

Od 75 – 79	129
Od 80 – 84	124
Od 85 – 89	90
Od 90 +	14
Počet narodených	46
Počet zomrelých	43
Počet rozvodov	8
Počet sobášov	33
Počet ťažko zdravotne postihnutých	200

Sociologické faktory majú najväčší vplyv na vývoj spoločnosti, a to:

- demografické zmeny - znižovanie celkového počtu obyvateľov, znižovanie počtu detí a zvyšovanie počtu seniorov,
- zmeny v životnom štýle - rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít, konzumný spôsob života, nárast kriminality a drogových závislostí,
- zhoršujúci sa zdravotný a fyzický stav populácie, vplyv techniky a médií,
- oslabovanie tradičných ľudských hodnôt,
- zhoršovanie medziľudských vzťahov a komunikácie, peniaze ako meradlo hodnôt, kríza,
- rodiny, zvyšovanie počtu rozvodov a detí narodených mimo manželstva.

Technologické faktory

Možnosť získania informácií, ak potrebuje obyvateľ požiadať sociálnu službu. Informácie môže získať prostredníctvom webovej stránky obce Čierne, prípadné vydanie zrozumiteľných brožúrok, tlačovín, prostredníctvom ktorých by sa dozvedel, ako má postupovať pri žiadaní o poskytnutí sociálnych služieb.

Ekonomické faktory

Svojimi zmenami za posledných dvadsať rokov ovplyvnili vývoj celej spoločnosti. V oblasti služieb vo verejnom záujme došlo k zmenám systému v oblasti organizácie, riadenia aj financovania. Od 1. júla 2002, kedy sa začala decentralizácia verejnej správy, prešli sociálne zariadenia a služby do pôsobnosti samospráv. Zariadenia získali viac kompetencií, v súčasnosti majú možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky z fondov EÚ. Súčasný príjmy

obyvateľov v dôchodkovom veku, prípadne ich rodín nepostačujú na pokrytie, zaplatenie sociálnej služby v prípade, ak by o ňu požiadali v rozsahu, v akom ju potrebujú.

Politické faktory

Určuje ich parlament a vláda zákonmi a programovými vyhláseniami, ktoré musia byť v súlade s EÚ. Vláda SR sa zaviazala poskytovať pre obyvateľov taký sociálny program, ktorý bude garantovať udržanie a rozvoj ľudských, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv smerujúcich k dôstojnej životnej úrovni každého človeka. Systém sociálnej politiky bude nastavený tak, aby bol sociálne spravodlivý, transparentný, trvalo finančne udržateľný, a aby zabezpečil rovnosť príležitostí. K prioritám vlády v sociálnej oblasti patrí politika zamestnanosti, pracovné vzťahy a sociálny dialóg, sociálne zabezpečenie, podpora rodiny, podpora rodovej rovnosti a efektívnosti inštitúcií. Ďalším politickým faktorom môže byť samotná samospráva a jej vedenie, poslanci, ktorí určia ďalšiu víziu rozvoja sociálnych služieb v obci Čierne.

Širšie vzťahy územia (obvodu) obce Čierne

Obec Čierne leží v severozápadnej časti Slovenska v regióne Horné Kysuce. Územie obce sa nachádza severným smerom od Čadce vo vzdialenosti 8,5 km v údolí rieky Čierňanky. Z administratívneho hľadiska patrí do Žilinského kraja, okresu Čadca. Obec Čierne sa svojou hranicou chotára tiahne Jablunkovským medzihorím a je totožná s hranicou so Sliezscom a Poľskom. Hranice Slovenska, Česka a Poľska sa v obci Čierne stretávajú v jednom bode, tzv. Trojmedzí. Juh chotára sa rozkladá na predhoriach Kysuckých Beskýd. Obec Čierne susedí zo západu s obcou Svrčinovec a z východu s obcou Skalité. Taktiež susedí s Českou republikou na severe a Poľskou republikou.

Obyvateľstvo

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj obyvateľstvo. Štruktúra a počet obyvateľov obce predstavuje jeden z najdôležitejších aspektov rozvoja obce. Obec Čierne sa radí medzi väčšie obce. Aktuálna hustota obyvateľstva obce Čierne je na úrovni 211 obyvateľov/km². Na základe údajov zo Štatistického úradu Slovenskej republiky môžeme konštatovať, že vývoj počtu obyvateľov obce Čierne má stabilný a pozitívny vývoj.

4 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce Čierne

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivец, ale najmä skupina (rodina) komunita a sociálne prejavy, ktoré sa ich týkajú. Ide o subjekt, ktorý je definovaný spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, t. j. od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach.

Celkový počet obyvateľov komunity má trvale klesajúcu tendenciu, čo preukazuje úbytok populácie ako aj migrácia, tento vývoj z dlhodobého hľadiska môže pôsobiť problémovo aj na oblasť sociálnych služieb. Veková štruktúra, ktorá je v súčasnosti relatívne stabilizovaná má vzhľadom k vysokému rastu indexu starnutia a indexu ekonomickej závislosti jednoznačnú tendenciu ďalšieho a trvalého nárastu poproduktívnej kategórie populácie v komunite, čo je vo väzbe na ďalšie skutočnosti významným faktorom a indikátorom pre plánovanie sociálnych služieb, pri ktorých je nevyhnutné venovať vzrastajúcu pozornosť práve tejto vekovej kategórii, nakoľko starnutie nie je možné žiadnym spôsobom zastaviť.

Sociálne „znevýhodnené“ skupiny v obci Čierne môžeme rozdeliť na:

- a) seniori,
- b) nezamestnaní (najmä dlhodobo nezamestnaní),
- c) deti a mládež,
- d) zamestnanci (obyvatelia v produktívnom veku) s nízkym vzdelaním,
- e) uchádzači o zamestnanie so zdravotným postihnutím, osoby so zdravotným postihnutím,
- f) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami resp. osoby v obtiažnych životných situáciách,
- g) mladé rodiny s deťmi – rodiny s deťmi.

Obec sa v rámci svojich možností snaží kompenzovať určité sociálne znevýhodnenie vhodnými sociálnymi službami.

4.1 Charakteristika jednotlivých cieľových skupín a ich potreby

Hlavnou cieľovou skupinou sú SENIORI a obyvatelia v nepriaznivej sociálnej situácii.

Identifikácia problémov:

- chýba vyhl'adávacía činnosť občanov odkázaných na sociálnu pomoc,
- osamelí seniori so zdravotnými problémami,
- ich podiel sa zvyšuje,
- je málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb, formách poskytovaných služieb,
- nie je vyriešená bezbariérovosť všetkých verejných priestorov v obci.

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli určený vek pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity.

Túto skupinu je možné charakterizovať týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku,
- nárast miery chorobnosti, a tým aj závislosti na sociálnej pomoci,
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera, a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny, zmeny v postavení,
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity napr. svojpomoc.

Z hľadiska početnosti ide o jedinú sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity.

Nezamestnaní (dlhodobo nezamestnaní) a zamestnanci s nízkym vzdelaním

Identifikácia problémov

Ide o skupinu občanov, ktorí stratili záujem o prácu a zamestnanie. Chýbajú možnosti zamestnať obyvateľov s nízkym vzdelaním - chýba systém motivácie a nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou a odborníkmi.

Deti a mládež

Identifikácia problému:

- chýba vyhľadávacia činnosť sociálne slabších rodín s deťmi, ktoré potrebujú pomoc,
- nevhodné trávenie voľného času,
- rodiny s deťmi sú často na hranici životného minima,
- chýba miestna legislatíva.

Hlavnou úlohou v obci Čierne je udržiavať, podporovať a rozvíjať kultúrne a duchovné hodnoty, starať sa o národné kultúrne dedičstvo, rozvíjať miestne a celonárodné hodnoty a tradície, podieľať sa na vytváraní nových, podporovať a rozvíjať na dobrovoľnej báze tvorivé záujmovo-umelecké, vzdelávacie a voľnočasové aktivity jednotlivcov i rôznych skupín obyvateľstva. V obci je možnosť športového vyžitia mládeže na vysokej úrovni. Výborná je vzájomná spolupráca Obecného úradu v obci Čierne so školami. Deti sa aktívne zapájajú do podujatí organizovaných obcou, napr. pre dôchodcov, pre matky na Deň matiek, folklórne slávnosti a iné. Sú pre ne organizované karnevaly, Deň detí, Mikuláš a iné. Obec plánuje zlepšiť vzájomnú informovanosť a spoluprácu s Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) v oblasti finančnej podpory detí zo sociálne slabších rodín a sociálne slabších rodín.

Zdravotne postihnutí

Identifikácia problému:

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov so zdravotnými problémami, zdravotne ťažko postihnutí,
- je málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb,
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou, odborníkmi,
- chýba možnosť zamestnať zdravotne postihnuté osoby,
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci.

Skupina občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, ktoré sú buď vrodené, alebo získané úrazom, či chorobou počas ontogenézy.

Z hľadiska charakteru postihnutia rozdeľujeme občanov so zdravotným postihnutím do 5 základných kategórií:

- mentálne a psychické postihnutia,

- zmyslové postihnutia,
- postihnutia pohybového aparátu,
- kombinované postihnutia,
- ostatné postihnutia (mnohé majú charakter civilizačných ochorení).

Každá z uvedených kategórií postihnutí má rozdielne dopady na sociálne následky postihnutia, a tým aj na špecifické potreby a formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Zákon o sociálnych službách venuje dostatočný priestor v oblasti poskytovania sociálnych služieb, čo sa týka sortimentu ich druhov, ako aj foriem poskytovania. Mimo oblasť sociálnych služieb je najdôležitejším právnym predpisom v novej legislatíve podpora sociálneho začlenenia fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti.

Občania v nepriaznivej sociálnej situácii v zmysle zákona 448/200 Z. z. o sociálnych službách § 2 odst. 2 napr. pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok, z dôvodu straty bývania alebo ohrozenia straty bývania.

Identifikácia problému:

- chýba vyhl'adávacía činnosť občanov odkázaných na pomoc,
- chýbajú preventívne sociálne opatrenia a financie,
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami,
- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie,
- násilie v rodinách spojené so závislosťou na alkohole,
- pasivita občanov riešiť veci verejné,
- vandalizmus, násilie, drogové závislosti, alkohol,

Svojím zložením ide o najrôznorodejšiu sociálnu skupinu, preto sú potreby, prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine veľmi rôznorodé.

Túto sociálnu skupinu tvoria:

- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby,
- dlhodobo nezamestnaní občania,
- občania spoločensky neprispôsobiví,
- závislí občania.

Vzhľadom k rôznorodosti skupiny a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupín a zvlášť niektoré jej kategórie len odhadnúť. Táto skupina ľudí patrí medzi najviac ohrozené sociálnou exklúziou. Ich sociálna situácia už dlhodobo determinuje vysoká miera nezamestnanosti, najmä dlhodobej, závislosť na dávkach sociálneho systému, nízka úroveň vzdelania a bývania, nezodpovedný prístup k životu a požívanie návykových látok vo zvýšenej miere. Treba podotknúť, že dlhodobé sociálne dávky a príspevky udržiavajú ľudí v pasivite, nevlývajú na ľudí motivačne, aby zmenili svoju sociálnu a životnú situáciu.

Na sociálne služby sú odkázané predovšetkým tie skupiny osôb, ktoré podporu a pomoc nemôžu získať iným štandardným spôsobom (napr. s pomocou rodiny), ako prostredníctvom sociálnych služieb. Na území obce Čierne poskytujú sociálne služby v zmysle zákona o sociálnych službách.

Obec Čierne poskytuje sociálnu službu konkrétne opatrovateľskú službu terénnu. Opatrovateľská služba je terénna sociálna služba určená na dohľad, pomoc a podporu odkázaným osobám a pomoc príbuzným pri starostlivosti o nich, napríklad počas plnenia pracovných povinností alebo dovolenky. Sociálna služba sa poskytuje v domácom prostredí klienta. Opatrovateľská služba slúži na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzických osôb z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku v zmysle prílohy č. 4 zákona o sociálnych službách.

5 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Obec Čierne v budúcnosti nepočíta s nárastom počtu obyvateľov najmä v kategórii predproduktívneho a produktívneho veku, je potrebné počítať aj s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku. Štatistické údaje nám ukazujú postupný nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku a klesanie počtu detí. Občania obce Čierne majú záujem o zariadenie pre seniorov a prepravnú službu, keďže sa takéto služby v obci Čierne nenachádzajú.

Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na zabezpečenie, poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia:

- dovŕšenia dôchodkového veku,
- terénnej sociálnej služby,
- vybudovania zariadenia pre seniorov,
- rozšírenia možnosti stravovania odkázaných osôb.

5.1 SWOT Analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - priaznivá veková skladba obyvateľstva s progresívnym koeficientom vitality, - pôsobenie dobrovoľných organizácií na území obce Čierne, - opatrovateľská služba na území obce, - dobrá dostupnosť zdravotníckych zariadení v obci, - zlepšovanie právneho a inštitucionálneho rámca sociálnej inklúzie, - zvyšovanie adresnosti, efektívnosti a dostupnosti opatrení sociálnej inklúzie, - realizované reformy, vrátane inštitucionálnych a fiškálnych v oblasti sociálnej inklúzie, fiškálna decentralizácia, dôraz na princíp subsidiarity, - novo koncipovaný systém ochrany detí a mládeže na území obce, - zavádzanie podporných opatrení pre rodiny	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná ponuka sociálnych služieb pre rôzne cieľové skupiny, - nedostatočná bytová zástavba pre rodiny s malými deťmi na území obce, - chýbajúce pozemky na výstavbu sociálnych bytov a domov, - nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb, - nízka dostupnosť a úzka variabilita sociálnych služieb a výkonu iných opatrení, - pomalé zavádzanie nových opatrení a nových typov sociálnych služieb do praxe, nízka udržateľnosť výsledkov na území obce Čierne, - nedostatok aktivít zameraných na podporu začleňovania niektorých znevýhodnených skupín do spoločnosti a znižovanie rizík sociálno-patologických javov,

<p>s deťmi,</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvalitný fungujúci systém predškolských zariadení, záujem MVO o vytváranie služieb starostlivosti, existencia celoslovenského systému „materských centier“, - vysoká solidarita a podpora v rámci rodín v súvislosti so starostlivosťou o deti, - zdravotná starostlivosť (lekár pre dospelých, detí, stomatólog , gynekológ). 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia systému podporných poradenských a informačných služieb pre potreby pracovnej mobility obyvateľov obce Čierne, - vyšší podiel obyvateľov v poproduktívnom veku , - negatívny trend vývoja počtu obyvateľov - pokles ich počtu za posledné obdobie.
--	--

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - fungujúca legislatíva podporujúca činnosť inštitúcií v poskytovaní sociálnych a zdravotníckych služieb, - fungujúce grantové schémy pre realizáciu projektov v sociálnej a zdravotníckej oblasti, - aktívne fungujúce partnerstvá inštitúcií a organizácií pri riešení problematiky v oblasti sociálnych služieb, - aktívne fungujúce partnerstvá inštitúcií a organizácií pri riešení problematiky v oblasti zdravotníckych služieb, - vybudovanie odborných špecializovaných pracovísk, - multifunkčné využívanie priestorov v obci Čierne, - funkčnosť dodatočných a grantových systémov podporujúcich aktivity v danej oblasti sociálnych služieb, zdravotníctva, bývania a služby občanom, - rozšírenie opatrovateľskej služby na území obce, - zlepšenie štandardu zdravotníckych zariadení v dostupných zariadeniach, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich potrieb, - zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudských zdrojov zodpovedajúcej dopytu na trhu práce a znalostnej ekonomike. 	<ul style="list-style-type: none"> - koncepčne sa meniaci legislatíva v oblasti fungovania zariadení poskytujúcich sociálne služby, - koncepčne sa meniaci legislatíva v oblasti fungovania zariadení poskytujúcich zdravotníckych služby, - nesúlad s európskymi normami v poskytovaní zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb, - znižovanie výdavkov zo štátu podporujúcich zdravotnícku a sociálnu oblasť, - hľadanie služieb zdravotníckej starostlivosti mimo územia obce, - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva obce, - zhoršovanie zdravotného stavu obyvateľov stredného veku, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko

	<p>znižovania kvality života občanov finančnou náročnosťou sociálnych služieb pre klienta, - pretrvávajúce stereotypy pri vykonávaní správy v oblasti sociálnych vecí.</p>
--	--

6 Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb

Prioritou rozvoja sociálnych služieb pre obec Čierne na roky 2018 – 2023 je vybudovanie zariadenia pre seniorov a prepravná služba, ktoré napomôžu k zlepšeniu rozvoja sociálnych služieb obce Čierne.

Východiskovým dokumentom pre plánovanie, rozvoj a financovanie služieb vrátane sociálnych služieb na území obce Čierne je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Čierne. Pre sociálnu oblasť má obec plánované opatrenia, aktivity a projekty smerujúce k naplneniu cieľov.

V oblasti „Sociálneho rozvoja a zdravotníckej starostlivosti“ sa obec zaviazala, že bude vytvárať priaznivé sociálne podmienky života pre všetky skupiny obyvateľstva. Taktiež má zabezpečiť podmienky pre záujemcov o výstavbu nových rodinných a bytových domov. Pre sociálne odkázaných obyvateľov obce sa zaviazala zabezpečiť dôstojný život v primeranom sociálnom prostredí a na základe potrieb a záujmu obyvateľov sa obec zaviazala zabezpečiť kvalitné služby zdravotníckej starostlivosti v relevantných súvislostiach blízko zdravotníckych pracovísk a regionálnej nemocnice s poliklinikou a jej službami.

Špecifické ciele v oblasti sociálnych služieb, zdravotníctva, bývania a služieb občanom:

1.1 Zabezpečiť prispôsobenie sa služieb sociálnej a zdravotnej starostlivosti hlavným výzvam súčasnosti

1.2 Podporovať sociálnu inklúziu všetkých znevýhodnených skupín

1.3 Podporovať rozvoj výstavby sociálnych zariadení

Špecifický cieľ 1.1 Zabezpečiť prispôsobenie sa služieb sociálnej a zdravotnej starostlivosti hlavným výzvam súčasnosti

Opatrenia špecifického cieľa 1.1:

1.1.1 V reflexii na demografický vývoj v obci prispôsobenie kapacít a foriem sociálnej pomoci

1.1.2 Rozvíjanie externej formy sociálnych služieb s dôrazom na seniorov a osoby so zdravotným postihnutím

1.1.3 Koncepcia sociálnej starostlivosti v obci Čierne

Špecifický cieľ 1.2 Podporovať sociálnu inklúziu všetkých znevýhodnených skupín a ich uplatnenie na trhu práce

Opatrenia špecifického cieľa 1.2:

1.2.1 Podpora zamestnanosti v obci Čierne

1.2.2 Možnosti vzdelávania sa obyvateľov obce ohrozených nezamestnanosťou a sociálnou exklúziou

Špecifický cieľ 1.3 Podporovať rozvoj bytovej výstavby a výstavby sociálnych zariadení v obci Čierne

Opatrenia špecifického cieľa 1.3:

1.3.1 Výstavba zariadenia pre seniorov na území obce Čierne

1.3.2 Zriadenie nízkoprahového denného centra prípadne nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu

Úspešnosť dosiahnutia cieľov bude závisieť nie len od výšky finančných prostriedkov vyčlenených pre sociálnu oblasť, ale tiež od spolupráce subjektov zo všetkých troch sektorov (verejný, súkromný, mimovládny).

7 Časový plán

Komunitný plán sociálnych služieb obce Čierne úzko participuje na PHSR obce Čierne na roky 2015 - 2022 a je v súlade s jeho víziou, prioritami a cieľmi. Jedným z cieľov je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci vrátane oblasti poskytovania sociálnych služieb.

Nakoľko finančné možnosti obce v súčasnom programovom rozpočte sú ohrozené, legislatíva umožňujúca viac zdrojové financovanie. V schvaľovacom procese je potrebné okrem už vynakladaných a plánovaných finančných prostriedkov zahrnúť v budúcnosti do programového rozpočtu na roky 2019 – 2023 (podľa navrhovaného komunitného plánu na roky 2018 – 2023) aj nové finančné zdroje, investície do infraštruktúry, prípadne na spolufinancovanie. Určite nie je v možnostiach obce realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viac zdrojového financovania. Na jednotlivé priority rozvoja sociálnych služieb stanoví Obecné zastupiteľstvo obce Čierne zodpovedné osoby a časový horizont realizácie.

Presný časový harmonogram realizácie aktivít komunitného plánu bude spracovaný a predložený príslušnej komisii po schválení dokumentu.

8 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj komunitného plánovania. Tento plán budú priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie.

Účasť na komunitnom plánovaní:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť,
- ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predložennom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.

Komunitný plán možno meniť:

- ak sa zmenia priority,
- získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby,
- nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb.

Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu: Obecné zastupiteľstvo obce Čierne minimálne 1x ročne prerokuje správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce.